

OBSAH :

EKONOMIKA :
Škrtať verejné výdavky!
Peter Gonda

POLITIKA :
Proč nejsem socialistou
Roman Joch

SPOLOČNOSŤ :
Čo s korupciou?
Radovan Kazda

GLOSA :
Daň zo SMS a e-mailov na obzore
Ondrej Dostál

ŠKRTAŤ VEREJNÉ VÝDAVKY!

Peter Gonda

Politici sľubujú pred voľbami nižšie dane a sociálne odvody, aj keď sú aj takí "spravodliví", čo dokonca uvažujú o vyšších... Podstata problému verejných financií je však vo výdavkoch. Platia slová Briana M. Riedla z Heritage Foundation, že "nízke dane sú z dlhodobého hľadiska možné iba s nízkymi verejnými výdavkami". Niektorí politici síce hovoria o výdavkových úsporách, mnohí naopak sľubujú prostredníctvom verejných výdavkov viac "rozdávať". V realite nakoniec takmer všetci upevňujú svoju moc práve ich zvyšovaním. "Zákon rastúcich verejných výdavkov" neopustil ani Slovensko. Vláda dokonca na tento rok naplánovala vyšší rast verejných výdavkov, ako sa očakáva inflácia. Aj to potvrdzuje, že "dotlačiť" politikov k rezom verejných výdavkov je ťažšie ako k zníženiu daní.

Ako významnejšie znížiť zasahovanie vlády do životov ľudí v spoločnosti? Podporou nám môžu byť napríklad odporúčania z analýzy experta vplyvného konzervatívneho think-tanku Heritage Foundation Briana M. Riedla "Desať rád, ako zoškrtať zbytočné verejné výdavky". Aj keď sú jeho závery určené vláde a Kongresu USA, sú aktuálne aj pre Slovensko. Nasledujúce slová sú toho dôkazom...

"Mnohé verejné programy škodia ekonomike, pretože prinášajú centralizáciu kompetencií v rukách politikov a byrokratov na úkor podnikateľov a rodín. Aktéri s osobitnými záujmami získavajú pomocou vlády výhody, ktoré by inak od jednotlivcov a firiem nezískali. Je čas zamyslieť sa nad úlohou vlády ("štátu"), súkromného sektora a vymedzením kompetencií medzi federálnou vládou a úlohami jednotlivých štátov. Tým, ktorí skutočne chcú štíhlu a čo najviac účinnú vládu s nízkym zdanením patria tieto odporúčania:

1. Presvedčte voličov o správnosti minimálnej vlády ("malého štátu") a nízkych daní
2. Decentralizujte verejné programy z federálnej úrovne na úroveň jednotlivých štátov
3. Sprivatizujte všetko, čo súkromný sektor dokáže robiť lepšie ako verejný

4. Zrušte neopodstatnené a reformujte nehozdárne programy
5. Zrušte dotácie, daňové úľavy podnikom a ďalšie nevhodne ciele verejné programy
6. Zjednotte duplicitné a protichodné programy
7. Transformujte programy, ktoré ostanú, na poukážkové systémy
8. Rušte programy, pretože ich zoštieňovanie alebo postupné ukončovanie nestačí
9. Využite intelektuálne zdroje pri hľadaní konkrétnych návrhov
10. Odstráňte procedurálne prekážky, ktoré bránia úsporám peňazí daňových platcov.

Podporu platiteľov daní na boj proti veľkej vláde a plytvaniu vo verejných financiách možno získať presadzovaním súbežného znížovania daní spolu so škrtním konkrétnych verejných výdavkov.

"Zrušte dotácie, vrátane dotácií farmárom, daňové úľavy a ďalšie vláadne "podpory" podnikateľským subjektom."

(Brian M. Riedl, Heritage Foundation)

Príkladom takéhoto spoločného presadzovania je návrh na zrušenie dotácií a iných vládou poskytovaných "výhod" podnikom spolu so znížením sadzieb dane z príjmov právnických osôb a dane z kapitálových výnosov. Neexistuje zdôvodnenie na to, aby napríklad servírky a zvärači prispievali zo svojich daní niektorým podnikom. Dotácie, záruky za úvery, vláadne "stimuly" investorom a iné transfery podnikom zároveň škodia ekonomike. Znamenajú príliš vysoké daňové zataženie produktívnejších a presmerovanie týchto peňazí k menej produktívnym na základe falošnej ilúzie vytvárania pracovných miest. Takéto vláadne "podpory" podnikateľských subjektov ich navyše podnecujú k prijímaniu neracionálnych rizík s vedomím, že daňoví poplatníci im budú kryť ich stratu. Preto sa odporúča zrušiť

priame vláadne podpory podnikateľským subjektom, vrátane zrušenia dotácií farmárom, a napríklad zastaviť financovanie výskumu priamo pre súkromný sektor.

Príkladom prepojených návrhov vo výdavkoch a daniach je i zrušenie neopodstatnených a zreformovanie nehozdárnych programov spojené so znížením dane z príjmov fyzických osôb. Veľká časť dnešnej federálnej byrokracie vznikla na začiatku a v 30. a 60. rokoch 20. storočia ako reakcie na konkrétne problémy. Programy boli zväčša zavádzane ako dočasné, pretrvávajú však dodnes a pribúdajú k nim stále nové a nové verejné programy a úrady. Preto by mali byť zrušené napríklad verejné dôchodkové "poistenie", Služba pre šetrné hospodárenie s prírodnými zdrojmi, Úrad pre rekultiváciu, úrady pre energetický marketing, či viaceré zbytočné ministerstvá (napríklad ministerstvo obchodu, pôdohospodárstva a práce).

Kvôli úsporám daňových platiteľov je nevyhnutné sprivatizovať všetky aktivity, ktoré môže a vie robiť súkromný sektor lepšie ako verejný. Napríklad, v 80. rokoch 20. storočia ušetrila Margaret Thatcher daňovníkom miliardy libier a prispela k posilneniu britskej ekonomiky privatizáciou sieťových odvetví, telekomunikácií a letísk. Kongres USA by mal tiež sprivatizovať letiská, ostatné úrady pre energetický marketing a zadĺženú americkú poštu."

Väčšina z odporúčaní Briana M. Riedla vláde a Kongresu USA sú také isté ako odporúčania Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánka vláde a parlamentu na Slovensku. Ich spoločným cieľom je, aby sa postupne vrátilo čo najviac rozhodovania a zdrojov tam, kde sa tvoria a kde je vlastníctvo: do súkromnej sféry. A vláda aby rozdeľovala len menšiu časť z našich daní na zabezpečovanie základných funkcií, ktoré má v spoločnosti.

Autor je ekonomický analytik KI

Celý text analýzy Briana M. Riedla "Desať rád, ako zoškrtať zbytočné verejné výdavky" nájdete na webe KI.

PROČ NEJSEM SOCIALISTOU

Roman Joch

Socialismus je institucionalizovanou krádeží. Je založen na teorii i praxi státu, který vydatným zdaněním svých občanů získá balík peněz; ten pak (pře)rozděluje. Je to princip legalizované loupeže: získáje politikými prostředky peníze a pak se o ně poděle.

Rozdíl mezi nesocialistickým a socialistickým státem je velký. Stát nesocialistický občany sice rovněž zdanuje, ale činí tak ve prospěch obecného dobra a k výkonu legitimních státních funkcí, jakými jsou obrana práv a svobody občanů, vynucování práva a pořádku, nastolování spravedlnosti, trestání zločinců, ochrana před zahraničními hrozbami, rozšuzování sporů mezi občany a celkově udržování svobodného, spravedlivého řádu ve společnosti. Smyslem zdanění je jen zajištění nezbytných a legitimních státních služeb; nikoli převádění peněz od jedněch k druhým.

V nesocialistickém státě existují jen dobrovolné a svobodné cesty k nabytí bohatství - jsou jimi práce, obchod, smlouva, dar, dědictví. Vše je založeno na dobrovolnosti, nikoli na donucení. Stát chrání spontánně se utvářející řád ve společnosti. Nevytváří kasty lidí: těch, které obírá a těch, kterým dává.

Na druhé straně je však socialistický stát explicitně založen na tom, že jedni jsou záměrně zdaněni ve prospěch druhých. Jeho podstatou je přerozdělování. Cesta k nabytí bohatství není svobodná, dobrovolná a společenská, nýbrž politická a donucovací. Je jí donucení ze zákona jedněch ve prospěch druhých. Podíl na politické moci je pro nabytí bohatství zásadní.

Socialisté se pyšní tím, že socialismus je morálnější a spravedlivější než svobodná společnost. "Sociální spravedlnost" a "solidarita" - tak tomu říkají. Avšak to právě socialismus je vrcholně nemorální.

V socialistické teorii bohatí mají být zdaněni ve prospěch chudých. Ale ve skutečnosti je praxe jiná. Pokud jednou přijmete za svůj zásadní socialistický princip, že stát je tu od toho, aby nashromáždil balík peněz, který pak bude dle své svévole (pře)rozdělovat, nikdy přerozdělování nepůjde jen od bohatých k chudým. Totiž nikoli ti nejchudší lidé si vytvoří dobře zorganizované skupiny, které se vždy postarají o to, aby si z onoho nashromážděného balíku urvaly podstatný podíl. Nikoli ti nejchudší, nýbrž právě ti, kteří jsou na tom již dobře, budou těmi, kdo nejvíce profitují ze socialistické redistributivní politiky. Je-li jednou k rozebrání velký balík peněz, můžeme si být jisti tím, že si jej nerozeberou především chudí, nýbrž ti, kdo mají nejtvrdší a nejostřejší lokty. Takže socialistické přerozdělování, které je v teorii od bohatých k chudým, je v praxi vždy od některých bohatých a některých chudých k jiným bohatým a jiným chudým. Zajisté, v socialistickém státě je i přerozdělování od některých bohatých k některým chudým. Ale je tam i přerozdělování od některých chudých k některým bohatým. To s morálností nemá pranic společného.

Dobrá, může někdo namítnout, je-li socialistický ideál přerozdělování od bohatých k chudým v praxi deformován realitou dobře zorganizovaných zájmových skupin, není alespoň ten ideál samotný dobrý, spravedlivý a morální?

Není. Solidaritou je, když s někým soucítíte a chcete mu pomoci. S někým trpíte, v nouzi. Pokud mu pomůžete, pokud mu osobně přispějete na zlepšení jeho údělu, to je solidarita. Je to ctnost vycházející z lásky k bližnímu. Je solidární a morální, pokud na pomoc lidem v nouzi vynakládáte své peníze.

Pomoci lidem v nouzi jest obdivuhodné, pokud dáváte ze svého. Nikoli, když dáváte z cizího.

To je případ toho, čemu se eufemisticky říká "solidarita" a "sociální spravedlnost." Jedná se o vlastně o prostý politický kšeft: lidé A, socialističtí politici, zdaní lidi B, nás, daňové poplatníky, a naše peníze přerozdělí lidem C, klientele socialistického státu a voličům socialistických politiků. Na oplátku za to lidé A očekávají, že je lidé C budou volit. Kde je v tom solidarita?

Socialismus je proti svobodě. Je vůči svobodě nepřátelský a s ní neslučitelný. To je v mých očích největším odsouzením socialismu.

Jsem tedy proti jakékoli státní pomoci chudým? Zajisté ta nejmorálnější a nejsolidárnější je pomoc soukromá a dobrovolná. Tedy charitativní. Ta však za jistých okolností nemusí stačit, a v tomto případě je prostor pro stát - ale na té nejnížší možné úrovni, tj. na úrovni komunální a lokální. Tam se lidí nejlépe poznají a vědí, kdo jakou pomoc potřebuje. Lidé v materiální nouzi by zajisté měli dostávat podporu, na oplátku za ni by však měli projevit svou sociální odpovědnost, tj. podílet se na veřejně-prospěšných pracích. Sociální podpora ano, ale decentralizovaná a lokalizovaná.

Ta nejsociálnější státní politika je ta, která vede k prosperující ekonomice, v níž lidé mohou snadno najít dobrou práci. Produkce bohatství, zvětšování bohatství v celé společnosti je pro nejchudší lepší, než přerozdělování stávajícího bohatství. Než závistivě dělit stávající malý koláč, lepší je vytvořit větší koláč. Toho však socialistická ekonomika není schopna dosáhnout.

Svémi vysokými daněmi dusí produktivitu, efektivitu a výkonnost ekonomky a demotivuje lidi k tvořivosti. Nic není pro ekonomický rozvoj zhoubnější než vysoké daně. A nic není více socialistické, než vysoké daně. Socialisté chtějí přerozdělovat bohatost, ale aby vůbec nějaké bohatství mohlo být přerozděleno, musí být nejdřív vytvořeno. Socialisté však svými daněmi

tvorbu bohatství dusí. Socialisté tak jsou nejen proti bohatým, v konečném důsledku jsou proti všem, i chudým. Jsou asociální v doslovném významu tohoto slova.

To by mohlo být již dostatečné odsouzení socialismu; jakožto nemorálního, korumpujícího, neproduktivního a asociálního. Avšak není. Neboť socialismus - krom toho všeho - je i proti svobodě. Je vůči svobodě nepřátelský a s ní neslučitelný. To je v mých očích největším odsouzením socialismu.

Socialismus je proti svobodě přímo i nepřímo. Přímo znamená popření svobody svou relativizací soukromého majetku a vysokou mírou zdanění. Socialisté tím, jak lidem berou jejich majetek, berou jim z toho, co si prací svých rukou a hlav vydělají, tak jim i znemožňují či omezují schopnost činit svobodné volby ohledně svých osudů. Co na tom, že část z toho, co lidem vzali, jim pak vrátí prostřednictvím tzv. bezplatných (ve skutečnosti velice draze daněmi zaplacených) sociálních služeb. Především, socialisté nikdy lidem nevrátí plnou hodnotou toho, co lidem daněmi vzali - část výnosů z daní totiž promrhá neefektivní státní byrokracie. Ale i v tom, co lidem vrátí, oni sami - tj. socialističtí politici - rozhodují, co lidé dostanou a v jaké formě. Jaké zdravotnictví, jaké vzdělání, jakou kulturu. Tyto volby za lidi dělají socialističtí politici, nedělají je lidé samotní. Socialismus proto vždy znamená přímou restriktci lidské svobody.

Ba co hůř, socialismus je pro svobodu zhoubný i nepřímo a to v mnoha závažnějším ohledu. Negen že socialisté nám berou naše majetky a naši svobodu. Oni nás navíc odnaučují od schopnosti ve svobodě vůbec žít. A to je ten nejzákeřnější a nejhorší aspekt socialismu.

Socialismus tím, že vytváří u lidí drogovou závislost na státě a jím poskytovaných "sociálních" službách, potlačuje, přidušuje a umrtvuje v nich všechny ctnosti a dovednosti nezbytné pro skutečně svobodný život ve svobodě - pracovitost, nezávislost, soběstačnost, tvořivost, iniciativnost, píli, a především - zodpovědnost. Socialismus dělá z lidí věčně nemluvnata a batolata, třídu věčně nedospělých a nesamostatných jedinců, kteří jsou beznadějně závislí na socialistickém státu a neschopni vzít odpovědnost za život svůj i svých rodin do svých vlastních rukou. Socialismus udržuje lidi ve věčné nedospělosti a tím jim znemožňuje plnou způsobilost pro život ve svobodě. A to je to největší zlo socialismu.

Lituji všech škod, jež na nás socialismus napáchal; mnohem více však lituji těch škod, jež jsme si na nás napáchali my sami tím, že jsme socialismu vůbec umožnili dostat nás do svého područí.

Autor je ředitelom Občanského institutu v Praze

Text vyšiel v zborníku "Proč volím pravici", CEVRO Liberálně-konzervativní akademie, Praha 2005. <http://www.cevro.cz>

ČO S KORUPCIOU? Radovan Kazda

Korupcia ako dôsledok zneužitia zverenej moci je veľmi vážny morálny problém. Aj preto je istotne správne a celkom prirodzené, ak sa spoločnosť snaží od korupcie dôsledne očisťovať. Rozširovanie vládnych opatrení zameraných na obmedzovanie korupcie však, zdá sa, nemá dostatočný efekt, pretože korupcia v spoločnosti klesá len veľmi pomalým tempom. Veľkú úlohu v tom zohráva nedostatok pochopenia neodlučiteľnej väzby korupcie na existenciu vládnych zásahov. Korupcia rastie mierou moci zverenej nad cudzím statkom a mierou identifikácie toho vlastníka, čo sú dve podstatné nevýhody štátneho vlastníctva oproti súkromnému, keďže štát ako vlastník nie je vo svojej podstate jednoznačne identifikovateľný, čím je ochudobnený o vlastnícku zodpovednosť, a celý objem svojej činnosti vykonáva práve na princípe "zverenej" moci.

Každé počinanie človeka je vedené snahou o maximalizáciu vlastného úžitku. Štátne vlastníctvo má v porovnaní so súkromným slabšiu schopnosť kontroly i vymáhania práva, preto vytvára predpoklady pre maximalizáciu úžitku jednotlivca i prostredníctvom porušovania zmluvných vzťahov. Napríklad vtedy, ak človek, ktorému je zverená moc nad cudzím statkom (v prípade štátu napríklad daňami občanov, alebo správou ich majetku), prijme úplatok, alebo sa obohatí tým, že sa "cudzí" (t.j. "štátny") majetok snaží previesť na majetok vlastný (napríklad nekorektným obstarávaním alebo prijímaním menej vhodných ľudí do zamestnania). Povaha korupcie je argumentom v prospech tvrdenia, že vládne zásahy vedú k zmene preferencií občanov bez toho, aby sa zvyšoval celkový blahobyt spoločnosti.

Štát vymáha od svojich občanov dane, poplatky a iné aktíva. Ak by tieto prostriedky boli považované za dobrovoľné platby, na báze tzv. dobrovoľného zoskupenia, potom by sa výmena v tomto vzťahu vo svojej podstate nelíšila od výmeny v súkromnom sektore a na slobodnom trhu, bola by teda v zásade korektná. V tom prípade by totiž štátom ponúkané služby platiteľ slobodne "nakupoval", podobne ako iné služby od súkromných poskytovateľov. To, že mnohé z týchto služieb sú značne "nerozumnej" podstaty, sa napokon tiež nelíši od služieb, ktoré si kupuje od súkromných predajcov. Zároveň by nepovažoval za potrebné pátrať po tom, či niektorú časť z ceny kúpeného tovaru tvoria náklady spôsobené korupciou. Takéto prípady, ako sme už naznačili, síce jestvujú i v súkromnom sektore (napríklad u ľudí, ktorí zodpovedajú za nákupy tovaru a služieb vo veľkých firmách) a sú rovnako morálne neprípustné, ale vznikajú v dobrovoľných vzťahoch, korupcia sa v týchto prípadoch vykytuje oveľa zriedkavejšie, je lepšie kontrolovateľná a ľahšie odhaliteľná.

Ak rešpektujeme, že vláda existuje na istej miere donútenia, potom je korupcia jasným dôkazom jej zlyhávania, a hoci existuje mnoho možností pre tlmenie korupcie, od-

strániť ju možno len znížením jej vplyvu. To však nie je také jednoduché. V celom spektre politických prúdov a reálnych síl je väčšina presvedčená o "spoločenskej potrebe" zabezpečiť niektoré služby prostredníctvom vlády: od totalitných a radikálne ľavicových, ktoré presadzujú zabezpečovanie čo najväčšieho objemu služieb prostredníctvom štátu (vrátane vlastníctva nehnuteľností, výrobných podnikov a iných kapitálových aktív) až po klasicky liberálne, konzervatívne a libertariánske, ktorých cieľom je účasť vlády znižovať na žiadne, alebo len veľmi obmedzené funkcie (napríklad stanovovanie základných podmienok pre kooperáciu ľudí, vymáhanie a presadzovanie práva, základná solidarita a podobne).

Akýkoľvek postoj posúvajúci úlohy vlády smerom "doľava" naráža na zásadný problém v tom, že vlády nedisponujú dostatočnou schopnosťou obmedziť svoju angažovanosť len na reálne riziká, ale práve naopak, prejavujú tendenciu silnieť vo svojich zásahoch do slobody občanov bez najmenšieho preventívneho dôvodu. Výsledkom takýchto snáh je socializmus, ktorý v prekvitá takmer v celom súčasnom svete.

Vlády sa síce snažia vytvárať podmienky pre tlmenie rizík vzniku korupcie, lenže pre ich odmietavý postoj k zužovaniu úloh vlády sú nútené pristupovať k síce preventívnym a možno občas účinným, ale veľmi ťažkopádny opatreniam.

Tieto demokratické vlády sa síce snažia vytvárať podmienky pre tlmenie rizík vzniku korupcie, lenže pre ich odmietavý postoj k zužovaniu úloh vlády sú nútené pristupovať k síce preventívnym a možno občas účinným, ale veľmi ťažkopádny opatreniam, medzi ktoré patrí napríklad zverejňovanie majetku členov rodiny ústavných činiteľov. Dôsledkom toho sa medzi politikmi presadzuje falošné vedomie morálnej únosnosti "korupcie v medziach zákona", teda nie deštruktívnej privatizácie a bezbrehého tunelovania, ale prihadzovanie vládnych zákaziek vlastnej klientele, tak typickej činnosti pre obe vlády Mikuláša Dzurindu. Zákersnosť tohto vedomia spočíva v jeho zdanlivej hodnotovej neutrálnosti. Politici si totiž zľahčujú vinu krádeže známymi socialistickými argumentmi typu "vzal som mu bicykel, lebo ho viem lepšie využiť": totiž, ak ich "spriateľená" firma získa vládnu objednávku, ktorá jej vytvorí neúmerne vysoký zisk, alebo je táto objednávka prinajmenšom nadbytočná, spôsobí síce krádež daňovým poplatníkom, ale účel použitia verejných prostriedkov tým nijak zásadne nezhorší. Napokon, pravdepodobnosť, že prostriedky usparené poctivým politikom budú použité na efektívnejšie vy-

davky, je v socialistickom štáte, akým Slovensko bezpochyby je, často nižšia ako ich budúce "utopenie" v niektorom z vládnych dotačných programov. Navyše je táto strata prostriedkov len prerozdelením (v podstate krátkodobého) úžitku v prospech politika, keďže ten korupciou získané prostriedky nezašije do periny, ale ich vráti na trh na ďalšie zhodnotenie. Vzhľadom na vyššie vzdelanie priemerného politika než - povedzme - priemerného robotníka vo vládou podporenej automobilke, je dokonca dosť pravdepodobné, že skorumpované verejné zdroje budú lepšie zhodnotené, teda vytvoria vyšší spoločenský úžitok...

V relativizácii korupcie by sme mohli ísť ešte ďalej (napríklad porovnaním nadmerného zisku prirodzene monopolnej súkromnej firmy s nadmerným ziskom firmy, ktorá dostane vládnu objednávku), ale to sú len iluzórne poľahčujúce okolnosti, pretože korupcia je predovšetkým násilný čin - krádež - a poctivý politik by nemal kradnúť za žiadnych okolností. Tieto snahy očistiť neočistiteľné sú však ďalším argumentom v prospech tvrdenia, že najúčinnjším liekom na korupciu je odstraňovanie účasti štátu "všade tam, kde sa to dá". Nech sú snahy vlád o zmenu preferencií občanov akokoľvek ušľachtilé, vždy so sebou nesú nárast počtu tých, čo kradnú z verejných zdrojov.

Korupcia je systémová chyba, zapísaná v technickom preukaze štátu v jeho povinnej výbave. Zaľúbenosť ľavicových politikov do moci štátu spôsobuje, že obnažený klientelizmus zabaľujú do téz o "multifunkčných hodnotách prírody", "komplexnom riešení zamestnanosti", či "podpore rozvojových impulzov". Toto je však socialistický recept na usporiadanie spoločnosti, s ktorým konzervatívci nemajú nič spoločné.

Konzervativizmus nie je ideológiou ani konceptom ucelených názorov, je skôr zjednocujúcim pohľadom na dôležitosť tradičných hodnôt a vzťahov v usporiadaní spoločnosti. Konzervatívny pohľad na úlohy štátu v spoločnosti preto zväčša neposkytuje univerzálne stanoviská. Isté je, že konzervatívci vnímajú prirodzenosť, výhodnosť a nevyhnutnosť súkromného vlastníctva - v porovnaní so štátnym - ako nespochybniteľné hodnoty, ktoré je potrebné prioritne a intenzívne presadzovať. Podobne sa stavajú v prospech úzkych a striktno vymedzených kompetencií vlády a proti nadmerným a neefektívnym zásahom do slobôd jednotlivcov.

Ján Pavol II. v encyklike Centesimus Annus sústreďuje postoj kresťanov k súkromnému vlastníctvu do tvrdenia: "Súkromné vlastníctvo je nutné, a teda je dovolené, zároveň je však obmedzené". To neznamená, že súkromné vlastníctvo má byť obmedzené (alebo vytláčané) vlastníctvom štátnym, ale vytváraním takých podmienok, aby nebolo zneužívané na eskaláciu násillia voči jednotlivcom.

Mimochodom, existuje rozumnejší postoj k zníženiu rozsahu korupcie v spoločnosti?

Autor je analytik KI

DAŇ ZO SMS A E-MAILOV NA OBZORE

Ondrej Dostál

Mnohí euroskeptici sa domnievajú, že Európsky parlament (EP) je zbytočná inštitúcia. Veď čo už je to za parlament, keď má 732 poslancov pochádzajúcich z viac ako stovky strán a dorozumievajúcich sa zo jazykmi, ale nemá právo navrhovať legislatívu? A ktorá iná inštitúcia funguje spôsobom, že sa celá, aj so stovkami poslancov, úradníkov a tonami dokumentov mesiac čo mesiac presťahuje z Bruselu do Štrasburgu a po týždni rokovania zasa na zvyšok mesiaca naspäť? Čo rozumné už môže vziť z takejto konštelácie?

A predsa! Občas aj v útrobach europarlamentu vzkliči pozoruhodný nápad, ktorý aj toho najväčšieho euroskeptika prinúti zamyslieť sa nad vlastným skepticizmom a pouvažovať, či toľko kritizovaný EP predsa len nemá nejaký zmysel. V máji sa takýmto nápadom blysol francúzsky pravostredový euro-poslanec Alain Lamassoure, ktorý prišiel s návrhom zdaňovať smsky a e-mailly.

Lamassoure argumentuje, že v čase globalizácie je pre štáty stále ťažšie zdaňovať príjem ľudí a firmami, či spotrebu, preto je potrebné hľadať nové spôsoby naplnenia štátnej - a samozrejme aj európskej - kasy. Pán poslanec ako správny pravičiar, pochopiteľne uprednostňuje nízke dane, a teda navrhuje aj zdanenie smsiek a e-mailov na veľmi nízkej úrovni. Daň zo SMS by podľa jeho návrhu mala byť (v prepočte) cca. 57 halierov, daň z emailu dokonca iba 0,038 haliera. Hrôza pomyslieť, ako by to vyzeralo, keby s nápadom prišiel nejaký ľavičiar a navrhol dane na podstatne vyššej úrovni!

Genialita Lamassourehovho návrhu spočíva v tom, že zdanenie je pre jednotlivca také nízke, že si ho ani nevšimne (viete si 0,038 haliera čo i len predstaviť?), ale pri miliardách emailov a smsiek, ktoré sa denne preženú európskymi počítačmi a mobilmi, to už dohromady môže predstavovať celkom slušný balík. Lamassourehov návrh je navyše aj spravodlivý a pomáha únii zabezpečiť

finančnú stabilitu a nezávislosť od tzv. národných štátov: Navrhuje, aby vnútroštátne správy boli príjmom štátov a výnos zo zdanenia komunikácie prekračujúcej hranice štátov plynul priamo do pokladne EÚ. Skrátka jednoduché ako facka a pritom geniálne. Zrejme nebude celkom náhoda, že autor tejto skvelej idey pochádza z krajiny, ktorá zachránila Európu pred euroústavou. Raz darmo, francúzska pravica je francúzska pravica.

Návrh by sa dal určite ešte vylepšiť. Každý užívateľ internetu napríklad už zrejme dostal do svojej e-mailovej schránky email s odporúčaním preposlať správu čo najväčšiemu množstvu ďalších adresátov a zhruba takýmto zdôvodnením: "Za každú osobu, ktorá tento mail pošle, Microsoft platí 245 EUR. Za každú osobu, ktorej ste ho poslali a ktorá ho pošle ďalej, Vám Microsoft platí 243 EUR, za tretiu osobu, ktorá ho obdrží, dostanete 241 EUR. Po 2 Vám týždňoch Microsoft pošle list, v ktorom bude prosiť o potvrdenie Vašej poštovej adresy a pošle Vám šek." Mnohí sa už takýmto rozposielaním e-mailov nehorázne nabalili a takýto bezpracný príjem si iste zaslúži aj primerané zdanenie. Rovná daň sem, rovná daň tam - za každý takýto email by mal aj ten najtvrdší pravičiar pýtať pre štátnu kasu aspoň 0,38 haliera, teda desaťnásobok toho čo za bežný e-mail!

Americký prezident Ronald Reagan kedysi zhrnul obvyklý prístup vlády k hospodárstvu do troch viet: "Ak sa to pohne, zdaň to. Ak sa to stále hýbe, reguluj to. Ak sa to prestane hýbať, dotuj to." Návrh zdaňovať smsky a e-mailly dáva tomuto (nielen vo Francúzsku, ale v celej Európe rozšírenému a obľúbenému) prístupu novú podobu, hodnú 21. storočia.

Autor je riaditeľ KI.

UDIALO SA:

1) Dňa 6. apríla 2006 sa ekonomický analytik KI Peter Gonda vyjadroval pre STV na tému **Dôsledky prijatia eura a vstup SR do eurozóny.**

2) Dňa 20. apríla 2006 prednášal Ondrej Dostál, riaditeľ KI a koordinátor Iniciatívy proti európskej ústave v Prešove na tému **Potrebuje Slovensko euroústavu?**

3) Dňa 21. apríla 2006 organizovala Nadácia Konrada Adenauera na Filozofickej fakulte UKF v Nitre diskusiu k **Návrhu školského zákona.** V diskusii vystúpila Zuzana Humajová, analytička KI pre oblasť vzdelávania, Martin Fronc, poslanec NR SR (KDH) a Martin Kríž (učiteľ, nezávislý kandidát za OKS).

4) KI je prostredníctvom ekonomického analytika KI Petra Gondu jedným zo signatárov Petície proti harmonizácii spotrebných daní v EÚ. Taktiež sme sa zapojili do Petície proti snahám Európskej komisie zaviesť spoločný konsolidovaný základ dane z príjmov právnických osôb. Obe celoeurópske iniciatívy koordinuje Lithuanian Free Market Institute.

PRIPRAVUJEME:

1) Dňa 27. júna 2006 organizuje KI letnú prednášku v rámci cyklu ekonomických prednášok Conservative Economic Quarterly Lecture Series (CEQLS). So svojou prednáškou s názvom "Úloha vlády. Desiat bodov na ceste k ekonomickému rastu a slobode." vystúpi v Bratislave svetovo uznávaný ekonóm, riaditeľ Center for Global Economic Growth a člen Mont Pelerinskej spoločnosti Richard W. Rahn. Richard W. Rahn spolupracuje s vplyvnými americkým think-tankami Cato Institute, Heritage Foundation a Discovery Institute. Pravidelne publikuje v denníku The Washington Times. Dr. Rahn vyučoval od 60. rokov ekonómiu na viacerých univerzitách v USA a v 80. rokoch pôsobil ako viceprezident a hlavný ekonomický expert Americkej obchodnej komory. Prezident Ronald Reagan ho v roku 1982 menoval za člena jedného z poradných orgánov prezidenta USA.

2) Dňa 10. júla 2006 organizuje KI prednášku Michaela Novaka, svetoznámeho amerického filozofa, teológa a politológa pôsobiaceho v rámci American Enterprise Institute vo Washingtone, D.C.

OBJEDNAJTE SI:

1) Jednou z aktivít KI je i vydávanie publikácií. Všetky publikácie, vydané Konzervatívnym inštitútom M. R. Štefánika, ako i časopis Konzervatívne pohľady na spoločnosť a politiku (2000 - 2002), je možné objednať si. Ďalšie informácie o možnosti objednať si publikácie KI, vrátane ich zoznamu, nájdete na webe KI na adrese:

<http://www.konzervativizmus.sk/article.php?objednajte>

KONZERVATÍVNY
INŠTITÚT
M. R. ŠTEFÁNÍKA
M. R. STEFÁNIK
CONSERVATIVE
INSTITUTE